

ทิมายุกโก โหตุ มหารราชา
ตัวยเกลาตัวยตระหม่อม ขอเคระ ข้าพระพุทอเจ้า
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จุดสาร

สวนพฤษศาสตร์โรงเรียน

ก.07-219

ฉบับที่ 6 ปีที่ 20

พฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ. 2558

ISSN - 1685-7771

ถ้อยแถลง...

สวัสดีค่ะ สมาชิกฯทุกท่าน... จุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนฉบับนี้เป็นฉบับส่งท้ายปีเก่า 2558 แล้วนะค่ะและเราก็จะเริ่มต้นรับปีใหม่กันด้วยการเตรียมความพร้อมกับการประชุมวิชาการและนิทรรศการ “**ทรัพยากรไทย: หวนดูทรัพยากรสิ่งลึกลับ**” ที่ม.ขอนแก่น เตรียมพร้อมกันหรือยังคะ สำหรับจุลสารของเรา ก็ก้าวไปสู่ปีที่ 21 แล้ว เราอยู่ด้วยกันมานานหวังว่าเนื้อหาที่เราสรรหามาสำหรับสมาชิกจะมีประโยชน์สำหรับน้องๆ และผู้สนใจทุกท่าน หากใครมีข้อมูลที่น่าสนใจอยากจะทำให้จุลสารของเราช่วยนำเสนอ ก็ส่งมานะคะ ยินดีรับใช้ค่ะ แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า สวัสดีปีใหม่ 2559 ค่ะ..

ในเล่ม

ถ้อยแถลง	2
แนะนำโรงเรียนสมาชิกฯชาวสมาชิกฯ	2
ชาวสมาชิกฯ	3 - 4
ฐานทรัพยากรท้องถิ่น	5
Plants In Focus	6
สรรหามาฝาก	7
บทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ	8-9
ETC eteria	10-11
นกในหมู่เกาะแสมสารและเส้นทางกรูดนก	12-13
องค์ความรู้และภูมิปัญญาจากฐานทรัพยากรท้องถิ่น	14
คุยสบายๆ กับที่ปรึกษา	15
พฤกษาวรรณศิลป์	16

โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27
 เปิดการเรียนการสอน 2 ระดับ คือ ช่วงชั้นที่ 3 ช่วงชั้นที่ 4
 สถานที่ตั้ง เลขที่ 195 หมู่ 2 บ้านโคกล่าม ตำบลโคกล่าม อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด 45180
 โทรศัพท์ 043-650718 e-mail : admin@klp.ac.th

ผู้บริหาร นายวัฒนา พลอาษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
 ผู้ประสานงาน นางสุระณีย์ ดิสองเมือง
 ข้อมูลบุคลากร จำนวนบุคลากรครู 37 คน พนักงานราชการ 1 คน ครูอัตราจ้าง 8 คน

ในยุคโลกาภิวัตน์ โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทั้งด้านวัฒนธรรม ด้านจริยธรรม ด้านคุณธรรม และด้านวัตถุ แม้กระทั่งมนุษย์ยังปรับตัวไปตามยุคตามสมัย โดยเฉพาะเยาวชน เป็นวัยกำลังเรียนรู้สิ่งต่างๆ ปัจจุบันความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตของวัยรุ่นสมัยนี้ไปแล้ว และนำมาเป็นค่านิยมที่มีผลในด้านดีและไม่ดี แต่ส่วนใหญ่เยาวชนจะใช้เทคโนโลยีไปในทางที่ผิดจึงทำให้ มีความประพฤติที่ไม่พึงประสงค์ จนไม่สนใจสิ่งที่อยู่รอบข้าง กลายเป็นคนห่างไกลและไม่รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ในที่สุดคุณธรรมจริยธรรมก็ลดน้อยและเสื่อมถอยลงไป

โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม จึงเล็งเห็นว่าโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโครงการสนองพระราชดำริฯ ที่ดี จึงได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานและแนวทางพระราชดำริฯ จึงคิดว่าน่าจะแก้ปัญหานี้ได้ไม่มากนักน้อย จึงสมัครเป็นสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จนได้รับการตอบรับสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน” เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕ จากนั้นได้ดำเนินตามแนวทางของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มีการจัดกิจกรรมเป็นระยะตามองค์ประกอบของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอน จากการทำนิทรรศการมาในระยะเวลาหนึ่ง ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงกับนักเรียนไปในทางที่ดี นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้เมื่อได้สัมผัสพรรณไม้ มีความโอปอ้อมอารี จากการถ่ายทอดความรู้จากพี่สู่น้อง บุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร มีการทำงานร่วมกันมากขึ้น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จึงทำให้ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ทำให้โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม มีแรงบันดาลใจและความมุ่งมั่นในการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนให้ยั่งยืนตลอดไป ซึ่งเป็นหนึ่งความภาคภูมิใจของบุคลากรทุกคนที่ได้มีโอกาสทำงานสนองพระราชดำริ ทุกคนจึงตั้งใจทำงานสนองพระราชดำริ อย่างเต็มความสามารถ เพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นนักอนุรักษ์พรรณไม้ ให้มีจิตสำนึกคุณธรรม จริยธรรม ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ยั่งยืน

ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน 5 องค์กรประกอบ รุ่นที่ 1/2559

วันที่ 9-13 พฤศจิกายน 2558 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โดยศูนย์ประสานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โรงเรียนวารินชำราบ อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน 5 องค์กรประกอบ รุ่นที่ 1/2559 มีผู้เข้าร่วม จำนวน 21 โรงเรียน 80 คน (ผู้บริหาร 3 คน ครู 77 คน)

รับฟังการบรรยายและทำปฏิบัติการ

รับฟังการบรรยายและทำปฏิบัติการ

ผู้เข้าอบรมนำเสนอแต่ละปฏิบัติการ

เรียบเรียงโดย ดร.ปิยรัชฎ์ ปริญาพงษ์ เจริญทรัพย์

ฐานทรัพยากรท้องถิ่น: ผ้าไทยแดนอีสาน

ต่อจากฉบับที่แล้วในเรื่องภูมิปัญญาใน กระบวนการทอผ้าต้องเริ่มตั้งแต่การเลี้ยงไหม ปลูกหม่อน ปลูกฝ้ายสำหรับทอผ้า เริ่มลงมือทอผ้า ซึ่งมีประเพณีอย่างหนึ่งเรียกว่า ลงช่วง การทอผ้าที่สำคัญของชาวอีสาน คือ การทอผ้าเพื่อใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มและเครื่องใช้ในครัวเรือน ผ้าขึ้นของกลุ่มไท-ลาว นิยมใช้ลายขนานกับลำตัวต่างกับชิ้นลำนานาที่นิยมลายขวางลำตัวและนุ่งยาวกรอมเท้า ชาวไท-ลาว อีสาน นิยมนุ่งสูงระดับเข่าหรือเหนือเข่า การต่อหัวชิ้นและตีนชิ้น ถ้าเป็นชิ้นใหม่จะต่อตีนชิ้นด้วยไหม แต่ถ้าเป็นชิ้นฝ้ายก็จะต่อด้วยฝ้าย ตีนชิ้นจะมีขนาดแคบ ๆ ไม่นิยมเชิงใหญ่ หัวชิ้นนิยมต่อด้วยผ้าไหมชิ้นเดียวทอชิดเป็นลายโบกกว่าและโบกหาย ใช้สีชาหรือสีแดงเป็นพื้น ใช้ได้ทั้งกับผ้าชิ้นไหมหรือชิ้นฝ้าย การต่อตะเข็บและลักษณะการนุ่งจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากภาคอื่นคือ การนุ่งชิ้นจะนุ่งป้ายหน้าเก็บซ่อนตะเข็บ เวลานุ่งตะเข็บหนึ่งอยู่ข้างหลังสะโพกต่างกับการนุ่งชิ้นของชาวลำนานาหรือชาวไทยญวนที่นิยมนุ่งผ้าลายขวางที่มีสองตะเข็บ เวลานุ่งจึงมีตะเข็บหนึ่งอยู่ข้างหลังสะโพก ไม่เหมือนกับชิ้นของชาวลาวซึ่งซ่อนตะเข็บไว้ด้านหลังจนไม่เห็นตะเข็บ สิ่งเหล่านี้เป็นค่านิยมที่เป็นประเพณีต่อกันมาแต่อดีต

แสดงเส้นไหมก่อนสีธรรมชาติ

ผ้าไหมก่อนสีธรรมชาติ

ผ้าไหมก่อนสีธรรมชาติ

ทอทอผ้าไหม

กระดาษสีธรรมชาติผลิตจากส่วไหม

สารสกัดสีของไหมด้วยใบหม่อน

ผ้าทอพื้นบ้านอีสานที่รู้จักกันดีและทำกันมาแต่โบราณนั้นมี 2 ชนิด คือ ผ้าที่ทอจากเส้นใยฝ้ายและไหม แต่ภายหลังมีการนำเส้นใยสังเคราะห์ประเภทด้ายและไหมโพรมาผสม ซึ่งเป็นการทอลักษณะหัตถอุตสาหกรรมการทอผ้าพื้นบ้านแต่เดิมชาวบ้านจะทำเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่ปลูกฝ้ายและปลูกต้นหม่อนเพื่อเอาใบมาเลี้ยงตัวไหม นำรังไหมมาสาวให้เป็นเส้น จนกระทั่งฟอกและย้อมสี ซึ่ง อพ.สธ. ส่งเสริมการย้อมสีด้วยพรรณไม้ที่ให้สีที่เรียกว่า ไม้ย้อมสีธรรมชาติ โดย อพ.สธ. มีผลิตภัณฑ์ที่เป็นทั้งงานทดลองวิจัย และงานที่ทำเป็นตัวอย่างเพื่อให้เกษตรกรและกลุ่มแม่บ้านได้เป็นตัวอย่างและแนวทางในการทำงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. <https://thaiunique.wordpress.com>
2. <http://www.rspg.or.th/klongphai/yardpa/yardpa.htm>

เรียบเรียงโดย พี่หนึ่ง piyarat.rspg@gmail.com

กันภัยมหิดล

การเดินทางมาทำงานที่จังหวัดกาญจนบุรี ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย มีหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. อยู่หลายหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เช่น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 45 โรงเรียนไทรโยคน้อยวิทยา ระดับที่เป็นหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. เช่น หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี เป็นต้น เมื่อผ่านมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีพรรณไม้สัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยในเขตสีม่วงคือ “กันภัยมหิดล” ซึ่งเป็นพรรณไม้ถิ่นเดียวในประเทศไทย รวมถึงวันที่ 24 กันยายน ของทุกปีเป็นวันคล้ายวันสวรรคตของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก พระผู้ได้รับการถวายพระสมัญญาภิไธยจากแพทย์และประชาชนทั่วไปว่า “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันของไทย” หรือเรียกกันว่า “วันมหิดล” ทำให้พรรณไม้ชนิดนี้น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งที่ควรเขียนถึง

กันภัยมหิดล เป็นพรรณไม้หายากและเป็นไม้ถิ่นเดียว จัดเป็นพรรณไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย พบเฉพาะในเขตจังหวัดกาญจนบุรี บนพื้นที่โล่งตามภูเขาหินปูน พบครั้งแรกเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2510 โดยนายเกษม จันทรประสงค์ ข้าราชการกองพืชพรรณ กรมวิชาการเกษตร ได้ พบพืชชนิดนี้ ซึ่งคล้ายคลึงกับถั่วแปบข้าง แต่หลังจากตรวจสอบในระดับโลกโดยนักพฤกษศาสตร์แล้วพบว่า เป็นพืชชนิดใหม่ที่ค้นพบในประเทศไทยจัด พืชถิ่นเดียวหรือพืชเฉพาะถิ่น (endemic plants) คือ พืชชนิดที่พบขึ้นและแพร่พันธุ์ตามธรรมชาติในบริเวณเขตภูมิศาสตร์เขตใดเขตหนึ่งของโลก และเป็นพืชที่มีเขตกระจายพันธุ์ทางภูมิศาสตร์ค่อนข้างจำกัด ไม่กว้างขวางนัก มักจะพบพืชถิ่นเดียวบนพื้นที่ที่มีลักษณะจำกัดทางระบบนิเวศ เช่น บนเกาะ ยอดเขา หน้าผาของภูเขาหินปูน แอ่งพรุ ฯลฯ ถิ่นที่อยู่ดังกล่าวมีสภาพจำกัดของสิ่งแวดล้อมหรือมีสภาพดินฟ้าอากาศเฉพาะที่ (microclimate)

ความแตกต่างระหว่างถั่วแปบข้าง และกันภัยมหิดล คือ ดอกของถั่วแปบข้างมีใบประดับสีชมพูเรียงกันแน่น ในขณะที่ดอกของกันภัยมหิดล มีใบประดับสีม่วง จึงตั้งชื่อสามัญภาษาไทยเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่าเป็นกันภัยมหิดล และมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Afgekia mahidolae* Burt et Chemsirivathana อยู่ในวงศ์: LEGUMINOSAE – PAPILIONOIDEAE กันภัยมหิดลจัดเป็นไม้เถา ส่วนของเถาจะมีขนนุ่มหนาแน่น ส่วนใบนั้นมีลักษณะเป็นใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว เรียงเรียบแบบสลับ มีใบย่อย 9-11 ใบ รูปไข่หรือรูปไข่กลับปลายมน และมีติ่งสั้น โคนมน ก้านสั้น ออกดอกเดือน สิงหาคม-พฤศจิกายน ดอกมีสีม่วง ออกเป็นช่อตั้งที่ปลายกิ่ง โคนก้านดอกมีใบประดับ ร่วงง่าย ดอกรูปดอกถั่ว กลีบเลี้ยงซ้อนกัน ปลายแยกเป็น 5 แฉก กลีบดอก 5 กลีบ เกสรเพศผู้ 10 อัน โคนเชื่อมกัน 9 อัน แยกต่างหาก 1 อัน ผล เป็นฝักแบน เมื่อแก่แตก 2 ซีก เมล็ดค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.5 เซนติเมตร การขยายพันธุ์ของกันภัยมหิดล โดยการเพาะเมล็ด ชอบแสงแดด กันภัยมหิดลใช้ปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับที่บ้าน ปลูกตามแนวรั้วและใช้ทำซุ้มได้สวยงามโดยเฉพาะเวลาออกดอก สำหรับสรรพคุณสมุนไพรจากต้นกันภัยมหิดล ยังไม่แน่ชัดเท่าถั่วแปบข้าง ที่มีรายงานในเรื่องการใช้เมล็ดใช้กินเป็นยาบำรุงสำหรับรูปร่างผอมแห้งเพื่อสร้างไขมันและบำรุงเส้นเอ็น ส่วนรากถั่วแปบข้างใช้ผสมกับเปลือกต้นมะกอกเหลื่อม เปลือกต้นหนามหัน และเปลือกต้นยางนา แล้วนำมาต้มน้ำ ใช้รับประทานเป็นยารักษาโรคอีสุกอีใสและซาง

กันภัยมหิดลจึงจัดเป็นพรรณไม้ป่าที่ถูกคัดเลือกขึ้นมาตั้งชื่อให้เป็นมงคล ถ้าบ้านไหนปลูกเพื่อใช้ป้องกันภัยพิบัติต่าง ๆ ไม้ให้เข้ามากล้ากลายในบ้าง แถมยังมีดอกสวยงาม ยิ่งไปกว่านั้นยังสร้างความสำคัญให้กันภัยมหิดลโดยการจัดเป็นพรรณไม้ประจำมหาวิทยาลัย ถือเป็นกุศโลบายในการอนุรักษ์พรรณไม้ชนิดนี้ให้คงอยู่ชั่วลูกหลาน

เอกสารอ้างอิง

1. ”กันภัยมหิดล-พืชถิ่นเดียวและพืชหายากในประเทศไทย”.โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก http://www.rspg.or.th/plants_data/rare_plants/rare_plants1.htm
2. http://www.mahidol.ac.th/th/kanphai_mu.htm
3. Burt, B. L. and Chemsirivathana, C. (1971) A Second Species of *Afgekia* (Leguminosae). Notes from the Royal Botanic Garden. Edinburgh 31(1), 131-133.
4. http://www.pharmacy.mahidol.ac.th/siri/index.php?page=search_detail&medicinal_id=230

สรรหามาฝาก

กระทงจากว่านหอยแครง

อุปกรณ์

1. ท่อนกล้วยตัดให้ได้ขนาด พอลอยน้ำได้
2. ใบว่านกาบหอย
3. หมุด
4. ดอกไม้ วัสดุ เทียน

ชื่อพื้นเมือง : กาบหอยแครง ว่านหอยแครง
 ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tradescantia spathacea* Sw.
 ชื่อวงศ์ : COMMELINACEAE
 ชื่อสามัญ : Oyster Plant

อ้างอิง : ThaiHerbal.org + / ห้องต้นไม้ PANTIP.COM

ว่านหอยแครง มีใบมีสีเขียวและสีม่วง นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ ใบไม่ค่อยร่วงและไม่ต้องการรักษามาก ใช้เป็นยาแผนโบราณ มีสรรพคุณช่วยแก้ร้อนใน กระหายน้ำ แก้ฟกช้ำภายใน เนื่องจากผลิตทกหกล้ม ต้านสารอนุมูลอิสระทำให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันต่อโรคร้ายได้ ดอกสดรสขมขึ้น ใช้ขับเสมหะ แก้ไอแห้งๆ แก้อาเจียนเป็นเลือด เลือดกำเดา ห้ามเลือด ปัสสาวะเป็นเลือด แก้ไอเป็นเลือดใช้ตำกับเนื้อหมูกิน แก้บิดถ่ายเป็นเลือดใช้ต้มน้ำกิน

เล็กๆน้อยๆ กับทราบสนิมหากพบว่าเงินเหรียญของคุณขึ้นสนิม มีอีกวิธีง่าย ๆ ในการขจัดคราบสนิม โดยการนำเหรียญไปล้างน้ำสะอาด แล้วนำไปหมกในกะปิตีเราใช้ทำอาหารประมาณ 2-3 ชั่วโมง กะปิจะค่อย ๆ กัดสนิมบนเหรียญหลุดออกไปอย่างน่าอัศจรรย์ นำเหรียญล้างน้ำเปล่าให้สะอาดอีกครั้งหนึ่ง

เรียนเรียงโดย จิตร ตีระเมธี
ณัฐวดี ภูคำ
เยาวลักษณ์ มั่นธรรม
สุนันท์ กัทธิจินดา

บทความจากคู่มือทรงคุณวุฒิ

แพลงก์ตอนทะเล ตอนจบ

แพลงก์ตอนสัตว์ทะเล

Oikopleura sp.

ลักษณะ: รูปร่างแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนลำตัว (trunk) และส่วนหาง (tail) ลำตัวรูปไข่มีสีเข้ม มีทางเดินอาหารเป็นรูปท่อ และมีวนจนเกิดเป็นก้อน เรียกว่า นิวเคลียส (nucleus) ทางเดินอาหารเริ่มจากปาก หลอดอาหาร กระเพาะอาหาร ลำไส้เล็ก ลำไส้ใหญ่ และทวารหนัก มีหัวใจอยู่ใต้กระเพาะอาหารตอนหน้า ส่วนหางมีสีค่อนข้างใส ประกอบด้วยแกนกระดูกที่เรียกว่า ยูโรคอร์ด (urochord) ลักษณะค่อนข้างตรง และความกว้างเกือบเท่ากันตลอด มีเนื้อเยื่อชั้นนอกใสหุ้มอยู่ ส่วนหางนี้ใช้ในการว่ายน้ำหรือเคลื่อนที่ เป็นแพลงก์ตอนสัตว์ที่มีเพศรวม ออันทะและรังไข่อยู่ตอนท้ายของลำตัว ดำรงชีวิตเป็นแพลงก์ตอนถาวร และมักพบตามชายฝั่งทะเล

สถานภาพ: พบได้ทั่วไปบริเวณหมู่เกาะสิมิลัน

Doliolum sp.

ลักษณะ: มีรูปร่างคล้ายถังเบียร์ มีปลายเปิด 2 ด้าน คือ ปากและทวารหนัก มีกล้ามเนื้อเป็นวงแหวนรอบตัวเป็นแบบครบวง จำนวน 8-9 วง ทางเปิดด้านหัวและด้านท้ายจะมีลักษณะเป็นรอยหยักเล็กๆ และมีอวัยวะรับสัมผัส ภายในเปลือกมีช่องเหงือก กระเพาะอาหาร ลำไส้ หัวใจ ปมประสาท ตัวเต็มวัยไม่มีโนโตคอร์ด เป็นสัตว์ที่มีเพศรวม คือ มีอันทะและรังไข่ ทางเดินอาหาร มีวนเล็กน้อย อยู่รอบๆ บริเวณ cloacal floor ช่องเปิดของทวารหนักอยู่ที่ด้านขวาของทางเดินอาหาร ดำรงชีวิตเป็นแพลงก์ตอนถาวร พบได้ทั่วไปในทะเลเขตร้อน

สถานภาพ: พบน้อยบริเวณหมู่เกาะสิมิลัน

Salpa sp.

ชื่อสามัญภาษาอังกฤษ: Salps

ลักษณะ: มีรูปร่างเป็นก้อนวุ้นใสคล้ายถังเปียร์หรือคล้ายกระสวย หัวท้ายแหลม ขนาดลำตัวยาวประมาณ 1.1-1.5 เซนติเมตร มีวงชีวิตที่ซับซ้อนเป็นวงชีวิตแบบสลับ (alternation of generation) กล่าวคือ มีการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศ เรียก aggregate form (อยู่ต่อกันเป็นสาย) สลับกับการสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ เรียก solitary form (อยู่เดี่ยว ๆ) มักพบอยู่ต่อกันเป็นสายยาว มีรูปแบบของวงกล้ำเนื้อเป็นแบบไม่ครบวง การเจริญเติบโตเป็นแบบตรงไม่มีระยะวัยอ่อน สำหรับจุดสีดำขนาดใหญ่ที่อยู่ภายในลำตัวสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าจำนวน 1 จุด (ในภาพมองเห็นเป็นจุดสีขาวครีม เนื่องจากมองภายใต้กล้องสเตอริโอ) คือ ทางเดินอาหารที่โค้งและขดแน่นเกิดเป็นนิวเคลียสที่เรียกว่า compact nucleus มีโนโตคอร์ด (notochord) และมีโนโตคอร์ดอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่งของชีวิต ดำรงชีวิตเป็นแพลงก์ตอนถาวร พบอยู่บริเวณผิวน้ำในเขตชายฝั่งทะเล หรืออาจพบในมหาสมุทร

สถานภาพ: พบน้อยมากบริเวณหมู่เกาะสิมิลัน

Et Cetera
เรียบเรียงโดย พีเจ
nutthapornr@hotmail.com

เห็ดเขาหมื่น หมื่นสุกใจ...

สวัสดีคะน้องๆ พบกันในฉบับส่งท้ายปี 2558 นะคะ วันนี้ที่มีเห็ดแปลกๆกลืนตราตรงมาแนะนำให้น้องๆรู้จักกันคะ สาเหตุที่เขียนถึงเห็ดชนิดนี้สืบเนื่องมาจากเพื่อนสนิทของพี่นั่นเองคะ อยู่มาวันหนึ่งมีเห็ดกลิ่นแรงมากๆๆๆๆๆๆๆๆๆๆขึ้นในสวนหน้า บ้านของเพื่อนพี่ โดยเห็ดนี้มีจุดเด่นคือ ‘กลืน’ ค่ะ เป็นเห็ดที่มีกลิ่นเหม็นมาก เหม็นชนิดที่ตอนเพื่อนพี่ยังไม่ทราบว่ามีกลิ่นมาจาก เห็ด เค้านึกว่ามีสัตว์มาตายแถวบ้าน ... ขนาดนั้นเลย พอเจ้าตัวออกไปเจอเห็ดแล้วเลยส่งรูปมาให้พี่ช่วยดูคะ พี่เลยได้ถึงบางอ้อ ว่าเห็ดที่ขึ้นที่บ้านเพื่อนนั้น ที่แท้อยู่ในกลุ่มเห็ดเขาหมื่น หรือ stinkhorn (อ่านว่า ‘สตี้ง-ฮอน’, stink แปลว่าเหม็น, ส่วน horn แปลว่าเขา) นั่นเอง

กลุ่มเห็ดเขาหมื่นนี้จัดอยู่ในวงศ์ Phallaceae สามารถพบได้ทั่วโลกเลยคะ ไม่ว่าจะในป่า หรือแม้แต่ในสวนหน้า บ้าน ในช่วงแรกของการเจริญเห็ดจะเป็นรูปทรงไข่คะ จากนั้นเห็ดก็จะเจริญแทงเปลือกหุ้มออกมา เป็นรูปทรงต่างๆ โดยรูปร่าง ของเห็ดในกลุ่มนี้มีมากมายหลายแบบเลยคะ ทั้งแบบแท่งตรงๆ เป็นดาข่าย หรือเป็นคล้ายกับหนวดปลาหมึกก็มีคะ สำหรับ ลักษณะเด่นของเห็ดกลุ่มนี้...เน่นอนนน .... อยู่ที่กลิ่นคะ ซึ่งกลิ่นนี้จะช่วยล่อแมลงให้เข้ามาเกาะที่ตัวเห็ด ซึ่งเห็ดนั้นจะมีกลุ่มสปอร์ที่มีลักษณะเหนียวติดขาแมลงได้ง่าย จากนั้นแมลงก็จะช่วยกระจายการเจริญของเห็ดโดยการนำสปอร์ที่ติดตามขาไปยังที่ต่างๆ

ทั่วโลกมีรายงานพบเห็ดกลุ่มนี้รวม 27 สกุล 77 ชนิด สำหรับในประเทศไทยจากที่ที่ตรวจสอบจากหนังสือ Checklist of mushrooms (Basidiomycetes) in Thailand พบเห็ดกลุ่มนี้ในไทยรวม 9 สกุล 20 ชนิด (ได้แก่สกุล *Anthurus*, *Aseroe*, *Clathrus*, *Colus*, *Dictyophora*, *Mutinus*, *Phallus*, *Pseudocolus* และ *Lysurus*) ตัวอย่างของกลุ่มเห็ดเขาหมื่นที่พบในเมืองไทยได้แก่ *Aseroe arachnoidea* ปลาหมึก, *Clathrus ruber* ตะกร้อแดง, *Mutinus bambusinus* เขาหมื่นแดง, *Phallus indusiatus* Vent. ร่างแหยาว, *Lysurus periphragmoides* เป็นต้น

เล่ามาถึงตรงนี้ น้องๆคงสงสัยว่าหมื่นขนาดนี้มีประโยชน์บ้างมั๊ยยย ... มีแน่นอนคะ กลุ่มเห็ดเขาหมื่นนั้นช่วยย่อยสลายซากอินทรีย์ เช่น ซากพืช ซากใบไม้ในป่า คีนสารที่เป็นประโยชน์กลับไปสู่พื้นดิน นอกจากนี้ยังมีการนำเห็ดเขาหมื่นบางชนิดอันได้แก่ เห็ดร่างแห *Phallus indusiatus* มาบริโภคอีกด้วยค่า พี่คิดว่าน้องๆคงเคยได้ยินอาหารที่เรียกว่า “เยื่อไม้” ไซ้ไหมคะ จริงๆแล้วมันก็คือลำต้นของเห็ดร่างแหนั่นเองคะ เมื่อวานพี่ไปเดินซูเปอร์มาร์เก็ตยังพบว่ามีเยื่อไม้แห้งขายเลยคะ ^_^

บนโลกกลมๆใบนี้ยังมีจุลินทรีย์แปลกๆที่น่าสนใจอีกหลายชนิด ไว้พี่จะนำเรื่องราวมาฝากในคราวต่อไปนะคะ ลากันฉบับนี้ด้วยรูปสวยๆแปลกๆของกลุ่มเห็ดเขาหมื่นคะ ทำยี่ขอขอบคุณคุณชนะโชค สร้างเยี่ยมที่ส่งรูปเห็ดเขาหมื่นที่เจริญที่หน้าบ้านมาให้ชมนะคะ และขอบคุณ Professor Roy Watling และ Professor Anthony Whalley ที่กรุณาตรวจสอบและยืนยันว่าเห็ดของคุณชนะโชคจัดอยู่ในกลุ่มเห็ดเขาหมื่นคะ

เห็ดเขาหมื่นเจริญที่หน้าบ้านคุณชนะโชค ของเหลวเมือกสีดำคือสปอร์คะ เมื่อแมลงมาเกาะจะพาสปอร์ติดไปด้วย

Phallus indusiatus ร้างแห
(ภาพจาก mushroomexpert.com)

Clathrus ruber ตะกร้อแดง
(ภาพจาก Maurizio Vecchia (เว็บไซต์ flickr))

Aseroe arachnoidea ปลาหมึก (ภาพจาก Don E. Hemmes)

Mutinus bambusinus เขามะหมื่นแดง
(ภาพจาก Girish Gogoi
(เว็บไซต์ mushroomobserver))

อ้างอิง

Clathrus cancellatus <https://www.flickr.com/photos/49012833@N07/5216071688> เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558

Fungi of the Hawaiian Islands http://www5.uhh.hawaii.edu/~baperry/Species_Descriptions/A_arachnoidea.html เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558

Mutinus bambusinus (Zoll.) E. Fisch. http://mushroomobserver.org/observer/show_observation/147370 เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558

Phallaceae <https://en.wikipedia.org/wiki/Phallaceae> เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558

The Stinkhorn Hall of Fame. http://www.mushroomexpert.com/stinkhorn_fame.html เข้าถึงเมื่อ 6 กันยายน 2558

Chandrasrikul, A. et al. 2011. Checklist of mushrooms (Basidiomycetes) in Thailand. Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning. Bangkok, Thailand. 448 p.

หกไข่อยู่เกาะ๖๖สมสาร๖๖ละ๖๖ซ์ทางการดูหก

(ตอนที่ 2)

รองศาสตราจารย์ ผุสดี ปริยานนท์

การเดินทางไปเกาะแสมสาร

จากกรุงเทพฯสามารถเดินทางไปแสมสารได้หลายเส้นทาง เส้นทางที่สะดวกคือจากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางมอเตอร์เวย์หรือทางหลวงหมายเลข 7 แล้วเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 3204 เมื่อถึงสี่แยก กม.10 ตัดกับถนนสุขุมวิทให้ขับตรงไปผ่านสนามบินอู่ตะเภาถึง กม.6 เลี้ยวซ้ายเข้าแสมสาร เมื่อถึงหมู่บ้านแสมสารให้เลี้ยวขวาไปตามป้ายพิพิธภัณฑธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย เมื่อถึงพิพิธภัณฑฯ ให้จอดรถไว้ที่บริเวณฝั่งแล้วมาลงเรือจากท่าเรือบริเวณพิพิธภัณฑฯ ข้ามไปยังเกาะแสมสาร

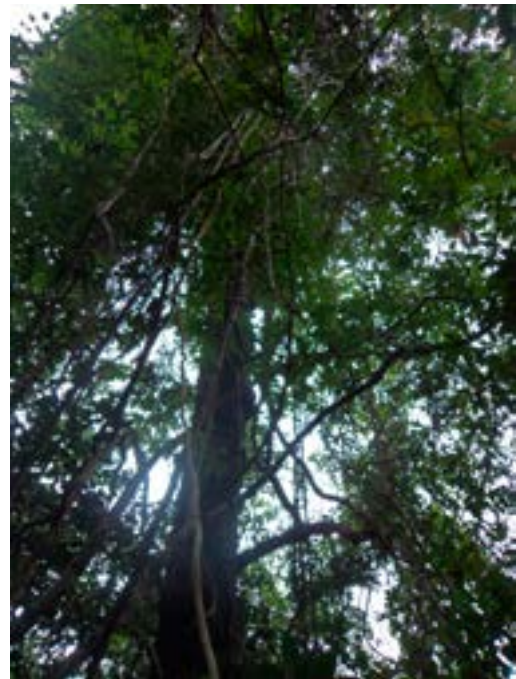
สภาพพื้นที่เกาะแสมสาร

เกาะแสมสารวางตัวตามยาวในแนวเหนือใต้มีความยาวเกาะประมาณ 4 กิโลเมตร ความกว้างประมาณ 1 กิโลเมตร ด้านตะวันออกหันหน้าเข้าหาฝั่ง มีหาดทรายขาวยาวราว 2 กิโลเมตรจากทิศเหนือไปทางทิศใต้ ส่วนที่ต่อจากนั้นไปจนถึงปลายแหลมเทียนเป็นโขดหินฝั่งตะวันตกของเกาะเป็นหน้าผาชันยาวเกือบตลอดแนว ตั้งแต่ทิศเหนือจรดทิศใต้เป็นป่าหน้าผาและป่าดิบแล้ง ด้านทิศตะวันตกมีพื้นที่เป็นหาดทรายระยะสั้นๆอยู่บริเวณหาดเตย มีภูเขาทอดตัวในแนวเหนือใต้ค่อนข้างฝั่งตะวันตก จุดที่สูงที่สุดของเกาะสูง 167 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

สภาพป่าบนเกาะเสมสาร

เกาะเสมสารเป็นเกาะขนาดเล็กอยู่ใกล้ชายฝั่งมีพื้นที่ราบอยู่รอบๆ ตัวเกาะทางทิศตะวันออกและทางทิศเหนือของเกาะ ประกอบด้วย ป่าชายหาด อยู่ด้านตะวันออกมีต้นไม้เช่น ต้นโพทะเล เทียนทะเล รักทะเล ตลอดจนหญ้าลอยลมและผักบุงทะเล ป่าดิบแล้ง อยู่บริเวณพื้นที่ด้านในเข้ามาทอดไปตลอดยาวของเกาะ ประกอบด้วยต้นไม้เช่น ต้นพลองต้นทร์ผา มะนาวผี เสมสาร ป่าหน้าผา มีพุ่มไม้ขึ้นเตี้ยๆ และเรือนยอดแน่นทึบ มีต้นไม้เช่น สลัดได ก้างปลา ตาล หม่อน พบทางด้านตะวันตกของเกาะ

ความสัมพันธ์ระหว่างนกกับนิเวศวิทยา นกจัดเป็นสัตว์ผู้บริโภคชั้นที่หนึ่ง ที่สองและที่สาม เป็นสิ่งมีชีวิตที่ทำให้ระบบนิเวศสมดุลได้ในธรรมชาติ นกหลายชนิดที่กินพืช ผลไม้ น้ำหวานดอกไม้และเมล็ด โดยเมล็ดพืชที่กินเข้าแล้วเมื่อนำออกมาจะงอกเป็นต้นไม้ในที่ต่างๆ นอกจากนี้นกที่กินน้ำหวานยังทำหน้าที่ช่วยผสมเกสรดอกไม้ได้อีกด้วย จะเห็นว่ามียานหลายชนิดที่มีประโยชน์ ขณะเดียวกันก็มีนกบางชนิดทำให้เกิดโทษได้เช่นกันดังตัวอย่างเช่นถ้าเมล็ดจำนวนมากมาเป็นฝูงใหญ่กินเมล็ดธัญพืชที่ชาวบ้านปลูกไว้จะทำให้เกิดความเสียหายแก่มนุษย์ได้ นอกจากนั้นยังมีกลุ่มนกซึ่งเป็นผู้บริโภคชั้นที่สอง นกเหล่านี้เป็นกลุ่มนกกินแมลงทั้งหลาย เช่น นกอีแพรดแถบอกดำ นกแซงแซวชนิดต่างๆ เหล่านกจับแมลงและนกกินแมลงซึ่งก็มีประโยชน์ทำให้ระบบนิเวศอยู่ในสมดุล หากไม่มีผู้บริโภคนกอาจทำให้จำนวนแมลงมีมากเกินไป ซึ่งอาจไปทำลายผลผลิตทางการเกษตรของชาวบ้านก่อให้เกิดความเสียหายได้ นอกจากนั้นยังมีนกอีกกลุ่มหนึ่งที่กินปลาหรือสัตว์ขาข้อที่อยู่ตามโขดหินเช่น เหล่านกทะเลตีน นกนางนวลเกลขนิดต่างๆ นกชายเลนน้ำจืด นกยางชนิดต่างๆ นกที่เป็นผู้บริโภคชั้นที่สามเช่น เหยี่ยวเพเรกริน สามารถบินโฉบกินนกด้วยกันในอากาศได้ นอกจากนั้นนกกอกซึ่งเป็นนกขนาดใหญ่สามารถจับปลาตัวโต ซึ่งปลาตัวโตจะสามารถจับกินปลาและสัตว์น้ำตัวเล็กๆ เป็นอาหารอีกทอดหนึ่ง

ติดตามตอนต่อไปฉบับหน้า

ฐานทรัพยากรท้องถิ่น... องค์ความรู้และภูมิปัญญาจากฐานทรัพยากรท้องถิ่น

เจ้าหน้าที่งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (jiant_antz@hotmail.com)

ต่อจากฉบับที่แล้ว

นอกจากนั้นยังได้เรียนรู้ในเรื่องการหล่อพระ จากชุมชนแก้ว ตำบลดอนทอง ซึ่งจังหวัดพิษณุโลกมีประวัติความเป็นมาในการหล่อพระ ยาวนานตั้งแต่ในอดีต และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว พระพุทธรูปที่ได้จากกระบวนการที่มีความพิถีพิถัน จึงสร้างความงดงามและอ่อนช้อย ตามวิถีแห่งพุทธ ซึ่งหาได้ยากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน

นอกจากภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าที่ได้พบในท้องถิ่น ผู้เข้าฝึกอบรมฯ ยังได้เรียนรู้ถึงการใช้ประโยชน์จาก พืช และสัตว์ ในท้องถิ่น ดังนี้ การสร้างนวัตกรรมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จาก “ส้มซ่า” จากหมู่บ้านวังส้มซ่า ตำบลท่าโพธิ์ โดยการวิเคราะห์ประโยชน์จากส่วนต่างๆ ของต้นส้มซ่า นำมาสู่การสร้างผลิตภัณฑ์เสริมความงาม เพื่อจำหน่ายในรูปแบบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรัพยากรชีวภาพเพื่อเศรษฐกิจชุมชนบ้านวังส้มซ่า โดยมีผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น เจลอาบน้ำ โลชั่น สบู่ แชมพู ครีมนวดผม ทรีตเมนต์ โฟมสครับ ครีมบำรุงผิว ครีมขัดผิว เซรัม เป็นต้น

กระบวนการเรียนรู้ยังไม่จบเพียงเท่านั้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ ได้เรียนรู้ในเรื่องการใช้ประโยชน์จากสัตว์ในท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดพิษณุโลกมีประวัติศาสตร์ในเรื่องของ ไก่ชนพระนคร หรือไก่พันธุ์เหลืองหางขาว ซึ่งจะมีลักษณะเด่นคือ หน้าหงอน บาง กลางหงอนสูง สร้อยระยะยา หน้านกยูง ออกชัน ห้วนชิด หงอนบิด ปากร่อง พัดเจ็ด ปีกสิบเอ็ด เกล็ดยี่สิบสอง และมีพฤติกรรมที่ยืนที่ต่างไปจากไก่ชนิดอื่นคือ ยืนยึดดอก ขาตรงชิดข้อขา ไม้งอหัว ปีกยก ผงาดตั้งราชสีห์ ดังภาพ

การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นไม่ได้จบลงหลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้น แต่เป็นการเริ่มต้นของกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรที่อยู่ในท้องถิ่นของเรา นำไปสู่การสร้างฐานข้อมูลทรัพยากร และการวางแผนในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้คงอยู่กับลูกหลานของเราต่อไป ภูมิปัญญาและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่พบในท้องถิ่นเหล่านี้ ล้วนเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ และสร้างประสบการณ์ให้กับคนในชุมชน รวมทั้งการสร้างตระหนักรู้ในการหวงแหน อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนที่เราร่วมกันสามารถมีส่วนร่วมได้ในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

พบกับสาระน่ารู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในฉบับต่อไปค่ะ

โดย จนท. ก7

นายโสภณ สุรโยธี

ที่ปรึกษาประสานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (School of Botanical Garden)

ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประสานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน หลังจากเกษียณอายุราชการจากโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปัจจุบันประมาณ 4 ปี ก่อนที่จะมาเป็นที่ปรึกษาประสานงาน อพ.สธ.

- 10 สิงหาคม 2512 รับราชการครูโรงเรียนปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
- 9 มิถุนายน 2527 เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนจักราชวิทยา อ.จักราช จ.นครราชสีมา
- 3 ตุลาคม 2527 เป็นครูใหญ่โรงเรียนวังไม้แดงพิทยาคม อ.ประทาย จ.นครราชสีมา
- 1 มกราคม 2532 เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนหนองสูงล้อมพิทยาคม อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.นครราชสีมา
- 11 พฤศจิกายน 2536 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนท่าช้างราษฎร์บำรุง อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.นครราชสีมา
- 11 เมษายน 2544 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจักราชวิทยา อ.จักราช จ.นครราชสีมา
- 22 ธันวาคม 2546 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา

แรงบันดาลใจที่ร่วมสนองพระราชดำรินฐานะที่ปรึกษาฯ ซึ่งมีมาตั้งแต่เรียนจบด้านพืชสวนระดับจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปี 2521 มีความมุ่งมั่น มุ่งเน้นคุณธรรมตามแนวพระราชดำริฯ 9 ประการ คือ พากเพียรอดทน เสริมสร้างคนดี รู้รักสามัคคี มีน้ำใจ ใฝ่ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต เศรษฐกิจพอเพียง เรียงร้อยไมตรี หัวดีมีเมตตา ด้วยความมุ่งมั่นอดทน ในความรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน เพื่อสนองงานพระราชดำริฯ อยู่มาหลายโรงเรียนก็ดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จ เมื่อปี พ.ศ. 2546 ย้ายมาอยู่โรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม เข้าร่วมเป็นสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ได้ดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ และ 3 สารการเรียนรู้ พืชศึกษา คือ กระชาย บูรณาการสู่การเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกิดความร่วมมือร่วมใจภายในโรงเรียนและชุมชน เป็นแหล่งข้อมูลพรรณไม้และภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนได้เรียนรู้จากการสัมผัสจริง ช่างสังเกต ค้นคว้า สรุปสาระและการนำเสนอได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ทุกคนมีจิตใจอ่อนโยน มีคุณธรรมจริยธรรม เกิดความรักและห่วงหาพันพิชพรรณ มีแนวคิดจะอนุรักษ์สืบไป จึงอยากสร้างแรงบันดาลใจให้โรงเรียนอื่นต่อไป

ความประทับใจในการทำงานคือ ได้พัฒนาโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม พร้อมกับ รองผู้อำนวยการ 4 ฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียนทุกคน ชุมชน ศิษย์เก่า และผู้มีส่วนร่วมทุกท่าน ได้ร่วมกันรับผิดชอบงานทุกด้านอย่างต่อเนื่องจนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนประสบความสำเร็จในปีการศึกษา 2550 รับป้ายสนองพระราชดำริฯ ปีการศึกษา 2552 รับพระราชทานเกียรติบัตรงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ชั้นที่ 1 และ ปีการศึกษา 2553 รับเกียรติบัตรงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ชั้นที่ 2

สุดท้ายนี้อยากฝากข้อคิดแก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนว่า ไม้ดอกไม้ประดับใช้เวลาไม่ถึงปีก็บรรลุวัตถุประสงค์ของคนปลูก แต่ไม้ผลใช้เวลาหนึ่งปี กว่าจะตกลูก ขณะเดียวกันโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนใช้เวลา 1- 2 ปี จึงจะประสบความสำเร็จ อยู่ที่ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ 4 ฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ชุมชน และผู้มีส่วนร่วมทุกท่าน มีความรับผิดชอบ ดังคำขวัญของ อพ.สธ. **“ซื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา สามัคคี มีคุณธรรม”** ทุกคนทำงานต่อเนื่องและยั่งยืนตลอดไป

โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี ขอฝากผลงานการประพันธ์ กลอนแปดที่บรรยายความผูกพันระหว่างบัวกับสิ่งแวดล้อมเปรียบตั้งความสัมพันธ์ระหว่างครูและศิษย์ โดยเด็กหญิงแพรวทิพย์ พรายแก้ว

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นผู้ประพันธ์ ในหัวข้อ บัวสวย ด้วยวรรณศิลป์ และหัวข้อบัวงามว่าความคนโดยเด็กหญิงนัทธมน สีอ่อน และเด็กหญิงปรียาภา ทอทองคำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กลอนแปด
บัวสวยด้วยวรรณศิลป์

ศิษย์เปรียบเหมือนต้นบัวจากทั่วถิ่น
เสมือนสิ่งแวดล้อมในธารา

ชลกันยาบึงแกร่งแหล่งเพาะต้น
สร้างศิษย์ดีมีปัญญาอนาคตไกล

ครูเปรียบดินน้ำช่วยให้การรักษา

พัฒนาบัวน้อยด้วยดวงใจ

ครูทุกคนอบรมบ่มนิสัย

บันดาลให้ศิษย์เด่นเป็นบัวงาม

กลอนแปด
บัวงามว่าความคน

มองบุทนางามเด่นทีนาคิด

ดังเงกเช่นชีวิตคนที่ผ่านมา

ร้อยประโยชน์ดอกบัวช่วยให้คิด

อย่าทำตัวให้สิ้นเปลืองแผ่นดินชน

กลับประดีชรู้อ่อนเด่นเป็นสง่า

มีคุณค่าไร้คุณค่าอยู่ที่ตน

ว่าชีวิตต้องทำดีให้เกิดผล

เกิดเป็นคนอย่าให้อายค่าดอกบัว

พรรณานะและข้อคิดต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในบทความต่างๆ ของจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ถือเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่จำเป็นต้องเป็นความคิดเห็นของ อพ.สธ. และ อพ.สธ. ไม่รับผิดชอบใดๆ ต่อบทความที่ถูกล่วงเข้ามา และหากมีการละเมิดสิทธิเกิดขึ้น บทความใดๆ ที่ตีพิมพ์ในจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน สงวนสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 การนำส่วนหนึ่งส่วนใดของจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนไปใช้ต้องได้รับอนุญาตจากบรรณาธิการจุลสารสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

บรรณาธิการ : นายพรชัย จุฑามาศ

ผู้เชี่ยวชาญด้านสมุนไพร : ศ.ดร.เพยาว์ เหมือนวงษ์ญาติ

กองบรรณาธิการฝ่ายบริหาร : น.ส. เพยาว์ ศิริสัมพันธ์

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ : ศ.ดร. เพยาว์ เหมือนวงษ์ญาติ ดร. ปิยรัชฎ์ ปริญาพงษ์ เจริญทรัพย์ ดร. อรุณรัตน์ คีตอยู่ ดร. นัฏฐพร รุจิขจร น.ส. ศิริกุล เกษา

กองบรรณาธิการฝ่ายประสานงาน : น.ส. อริศรา รื่นอารมย์

กองบรรณาธิการฝ่ายประสานงานสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน : น.ส. ปัทมาวรรณ ราตรี นางกมล จันทวงศ์ น.ส. กชกร เดชากิจไพศาล

กองบรรณาธิการฝ่ายพิมพ์/เว็บไซต์ : น.ส. วิไลลักษณ์ ช่วงวิวัฒน์ น.ส. ดรณี กวางทวย นายภัทรชัย จุฑามาศ

ผลิตภัณฑ์ : ฝ่ายผลิตสื่อกราฟิก โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

สวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303

กรณีต้องการสอบถามข้อสงสัยหรือข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อได้ที่ : หัวหน้าสำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สวนจิตรลดา ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303 โทร. 0 2252 0665, 0 2282 1850

โทรสาร 0 2282 0665

<http://www.rspg.or.th> email : dongdib05@plantgenetics-rspg.org, dongdib05@rspg.org